

TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER RAPORU

Türkiye'nin Ödeme Yöntemi TROY ile birlikte Türkiye kartlı ödemeler sektöründe yeni bir dönem başladı. TROY, Türkiye kartlı ödemeler pazarına yön veren çalışmalarına sektöre ilişkin önemli verileri derleyen "Türkiye Kartlı Ödemeler Raporu"nu da ekliyor.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye kartlı ödemeler pazarı, gerek pazar büyüklüğü gerekse de dünyada örnek gösterilen yenilikçi uygulamaları ile dünyanın önde gelen kartlı ödeme pazarlarından biridir.

Bu bağlamda, Bankalararası Kart Merkezi'nin yanısıra önde gelen yerel ve uluslararası kurumların yayınladığı veriler ışığında, Türkiye kartlı ödemeler pazarının son dönemlerdeki gelişimini inceleyen bu rapor sektöre dair önemli bir takım bulgular ortaya koymaktadır. Raporun ikinci kısmında ise, özel gündem olarak, dünyada ve Türkiye'de mobil ödemelerin gelişimine dair verilere ve beklentilere yer verilmektedir.

Raporda öne çıkan bulgular;

- Türkiye Avrupa'nın en büyük kartlı ödemeler pazarı konumunda
- 2017 itibarıyla pazarda 62 milyon kredi kartı, 132 milyon banka kartı bulunuyor
- 21 milyon ön ödemeli kart, banka kartlarının %15,8'ini oluşturuyor

194 milyon
Kart Sayısı (2017)

2,4 milyon
POS Sayısı (2017)

- Ekonomide kartlı ödemelerin payı yükselirken, nakit çekim işlemlerinin payı azalıyor

%37 (2007: %24)
2017'de kartlı ödemelerin
hanehalkı tüketimindeki payı

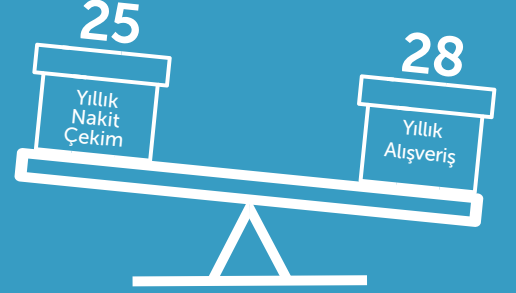
%22 (2007: %30)
2017'de kartlı işlemlerde
nakit çekimin payı

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Banka kartları artık bir ödeme aracı olarak görülüyor; aktif banka kartı başına, alışveriş işlem adetleri ilk kez nakit çekim işlem adetlerini geçti (2017)

%53 (2007: %12)
2017'de banka kartı ile alışveriş işlemlerinin toplam banka kartı işlemlerindeki payı

- 24,5 milyon bireysel kredi kartı kullanıcısının cebinde ortalama 2,2 kredi kartı bulunuyor. Sektör mevcut bireysel kredi kartı kullanıcılarının daha çok harcamasıyla değil sisteme yeni girenlerin ödemeleriyle büyüyor

3.657 TL (2014: 3.714 TL)
2017'de bir bireyin ortalama aylık kredi kartı borcu

1.643 TL (2014: 1.554 TL)
2017'de bir bireyin ortalama aylık kredi kartı harcaması

%6,6 (2014: %6,9; 2015: %8,2; 2016: %8,0)
2017'de bireysel kredi kartı alacakları takip oranı

100 milyar TL
2017'de internetten yapılan kartlı ödeme hacmi

%14,5
2017'de internetten yapılan kartlı ödemelerin toplam kartlı ödemeler içindeki payı

%33
İnternetten yapılan kartlı ödemelerdeki yıllık ortalama büyüme (2014-2017)

TROY, Türkiye'deki 2,4 milyon POS, 50 binin üzerinde ATM ve tüm e-ticaret sitelerinde kullanılabiliyor. TROY 28 üyesi ile Türkiye ödemeler pazarının tamamını kapsıyor.

TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

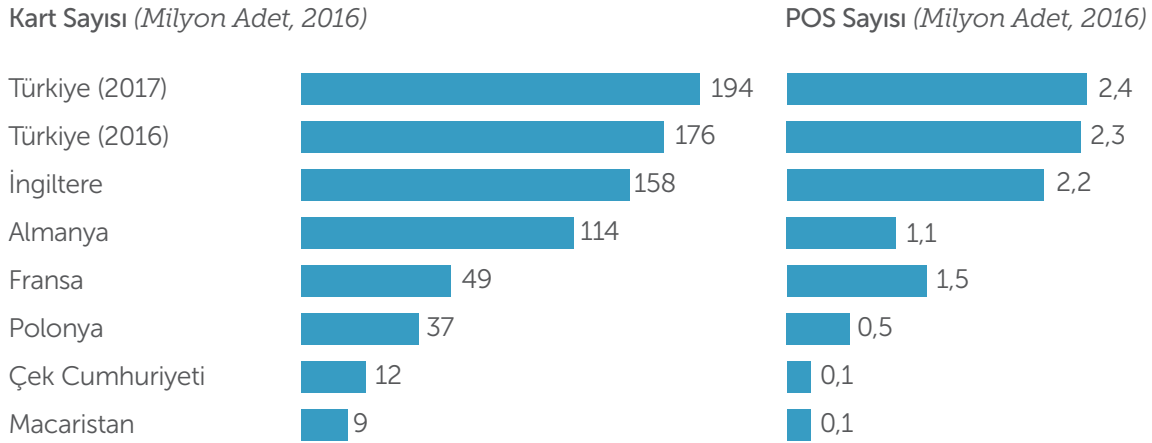
BÖLÜM 1:

TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Türkiye Avrupa'nın en büyük kartlı ödemeler pazarı

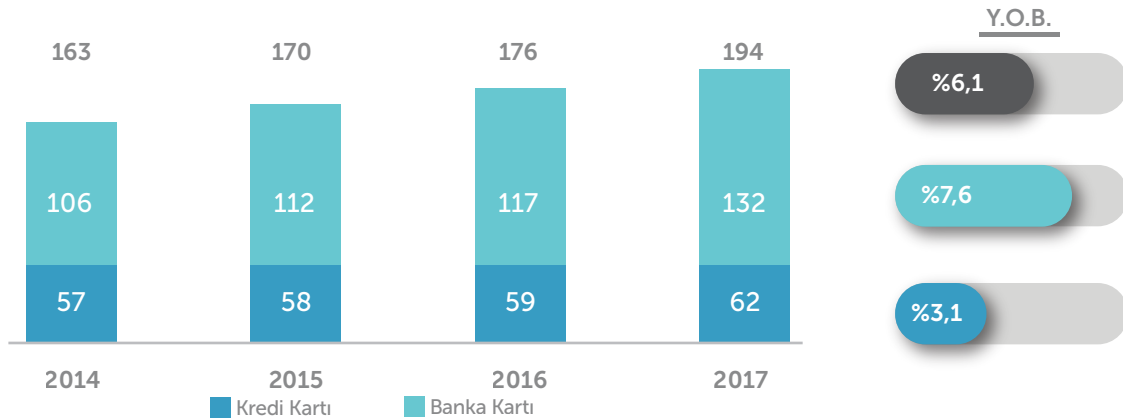
Asya ve Avrupa'nın kesişim noktasında yer alan Türkiye, kartlı ödemeler alanında dünyada ön sıralarda yer alıyor. 2017 verilerine göre, **194 milyon** kredi kartı ve banka kartı ile **2,4 milyon** adetlik geniş POS ağına sahip Türkiye, **Avrupa'nın en büyük kartlı ödemeler** pazarı konumunda. Avrupa'daki bir diğer gelişmiş kartlı ödemeler pazarı olan İngiltere'de kart sayısı 2016'da 158 milyon düzeyinde kalırken, Almanya'da 114 milyon adet kart dolaşımında bulunuyor.

Şekil 1: Türkiye Kartlı Ödemeler Pazarı Dünya Karşılaştırması

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi, Avrupa Merkez Bankası

Şekil 2: Türkiye Kartlı Ödemeler Pazarı Kart Sayısı Gelişimi (Milyon Adet)

Y.O.B.: Yıllık Ortalama Büyüme
Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

2014'ten bu yana gelişim (Şekil 2) incelendiğinde ise, pazarın büyümesindeki en önemli etmenin banka kartlarındaki artış olduğu görülüyor. Son üç yılda toplam **kart adedi yıllık ortalama %6** büyürken, **banka kartlarının** büyüme hızı **%8'i** buluyor. **Kredi kartı** adedi ise yıllık ortalama **%3'lük** bir büyüme hızına sahip. Geleneksel olarak kredi kartı kullanımının yaygın olduğu pazarda **banka kartlarının yükselişini** birkaç etmene bağlamak mümkün:

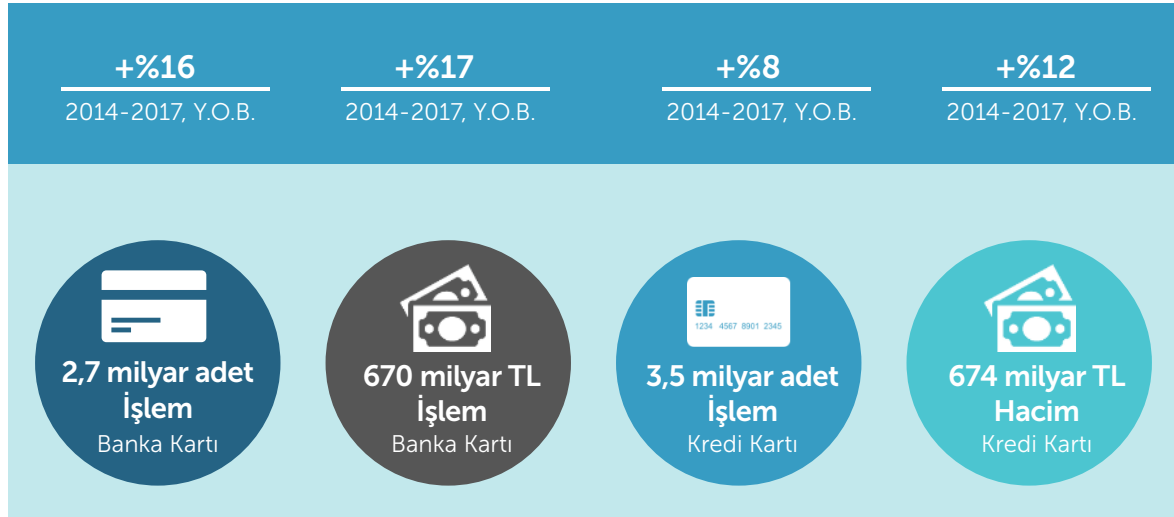
- Tasarruf bilincini artırmaya yönelik çalışmaların da etkisi ile cebindeki para kadar harcama yapmak isteyen kart kullanıcı kitlesinin yaygınlaşması
- Bankaların banka kartı kullanımını özendirmek için teşvik programları (puan vb.) sunmaya başlaması

Ön ödemeli kartlar da 2014 – 2017 döneminde bir artış trendi yakalamış durumda. 2014'te 9,2 milyon ön ödemeli kart, banka kartları içinde **%8,7'lik** bir paya sahipken, **2017** sonu itibarıyla **ön ödemeli kart** sayısı **20,8 milyon'a**, ön ödemeli kartların toplam **banka kartları içindeki payı** ise **%15,8'e** yükseldi.

Ödemelerde kart kullanımı artıyor ancak sektörün hala gidecek yolu var

Peki, cebimizdeki kartlarla yapılan işlemler hangi boyutta ve kartlarımızı ne için kullanıyoruz? 2017 yılında, **banka kartları** ile yapılan nakit çekim ve alışveriş işlemleri **2,7 milyar adedi** bulurken, yaratılan **hacim 670 milyar TL** oldu. Aynı dönemde **kredi kartları** ile yapılan alışveriş ve nakit avans işlemleri ise **3,5 milyar adet** ve **674 milyar TL** olarak gerçekleşti. (Şekil 3)

Şekil 3: Banka Kartı ve Kredi Kartı İşlem İstatistikleri (2017)

Y.O.B.: Yıllık Ortalama Büyüme

Not: Nakit çekim, nakit avans, alışveriş işlemleri dâhil edilmiştir.

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

2014-2017 döneminde banka kartı adedindeki artışa paralel olarak banka kartı ile yapılan işlemler de hızlı bir büyüme yakaladı. Son 3 yılda, **banka kartı işlem adetleri yıllık ortalama %16**, işlem **hacimleri** ise **%17** artarken, **kredi kartı işlem adet** ve **hacim**lerindeki yıllık ortalama büyüme sırasıyla **%8** ve **%12** oldu.

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

“Nakitsiz Toplum” vizyonu ile hareket eden Türkiye kartlı ödemeler pazarı, bu yolda önemli bir mesafe katetti. Türkiye’de hanehalkı tüketimi içinde kartlı ödemelerin payı 2007’de %24 iken, 2017 sonu itibarıyla %37’ye ulaştı.

Şekil 4: Kartlı Ödemelerin Hanehalkı Tüketimi İçindeki Payı

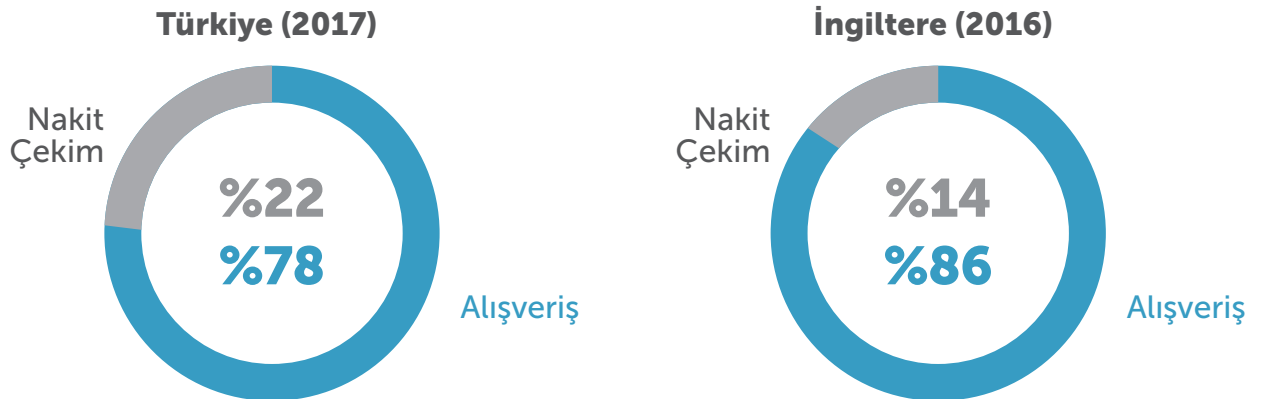

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Bankalararası Kart Merkezi (BKM) tarafından yaptırılan **Kart Monitör** araştırması da **tüketici alışkanlıklarının** zaman içerisinde **bu vizyona paralel** şekilde değiştiğini gösteriyor. 2017’de yapılan **araştırmaya katılanlardan %73’ü alışveriş yaparken kartla ödeme yapmayı tercih ettiğini** belirtirken, 2015’te bu oran %65 idi. Yani, **Türkiye’de artık her 10 kullanıcıdan 7’si kartlı ödemeleri nakite tercih ediyor.**

Bir başka bakış açısı ile, kartla yapılan işlemlerin nakit çekim ve alışveriş dağılımı incelendiğinde de nakit çekimin payının 2007’de %30 iken, **2017’de %22’ye kadar gerilediği görülüyor.** (Şekil 5) Türkiye için karşılaştırılabilir pazarlardan biri olan **İngiltere’de** ise bu oran **%14**. Bu da önümüzdeki dönemde, Türkiye’nin ve kartlı ödemeler pazarının dijitalleşmede daha fazla yol katetmesi ile birlikte, nakit çekim işlemlerinin daha da azalacağına işaret ediyor.

Şekil 5: Kartlı İşlemlerin Nakit Çekim Alışveriş Kırılımı

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi, The UKcards Association

2017’de bir kullanıcı **banka kartı** ile **aylık ortalama 2 nakit çekme işlemi** yaptı. **Aylık ortalama** nakit çekim **tutarı** işlem başına **477 TL**, kart başına 995 TL oldu.

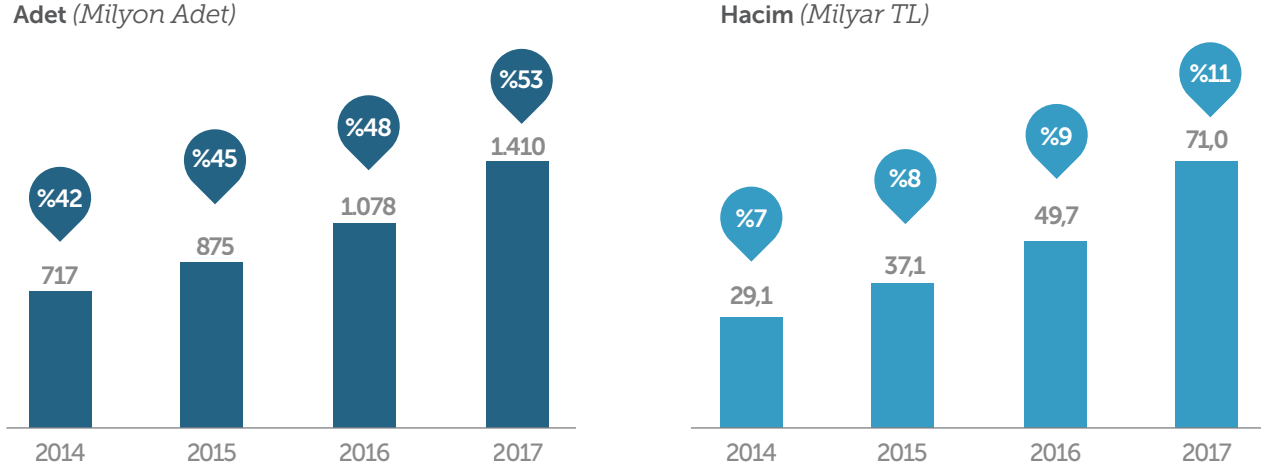
BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Banka kartları artık bir ödeme aracı; özellikle küçük tutarlı fiziksel ödemelerde banka kartı kullanımı yüksek

2017’de, **banka kartları** ile yapılan **alışveriş işlemleri** adetsel olarak **1,4 milyarı** hacimsel olarak **71 milyar TL**’yi bulurken, banka kartlarının alışveriş işlemlerinde kullanımı yaygınlaşıyor. **Banka kartı** ile yapılan alışverişler toplam banka kartı işlem adetlerinin **2014’de %42**’sini oluştururken, **2017’de** bu oran **%53**’e ulaştı. (Şekil 6) Aynı oran **2007’de %12** düzeyinde idi.

10 yılda katedilen bu yol, **banka kartlarının** bir **maaş kartı** olarak **görölmekten çıkıp**, bir **ödeme aracı** olarak **kabul görölmeye** başladığının en önemli göstergesi. Buradaki önemli etmenlerden biri, tasarruf bilincini artırmaya yönelik çalışmaların da etkisiyle cebindeki para kadar harcama yapmak isteyen kart kullanıcı kitlesinin yaygınlaşması olarak dikkat çekiyor.

Şekil 6: Banka Kartı Alışveriş İşlemleri

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi
Alışveriş işlemlerinin toplam banka kartı işlemlerindeki payını göstermektedir.

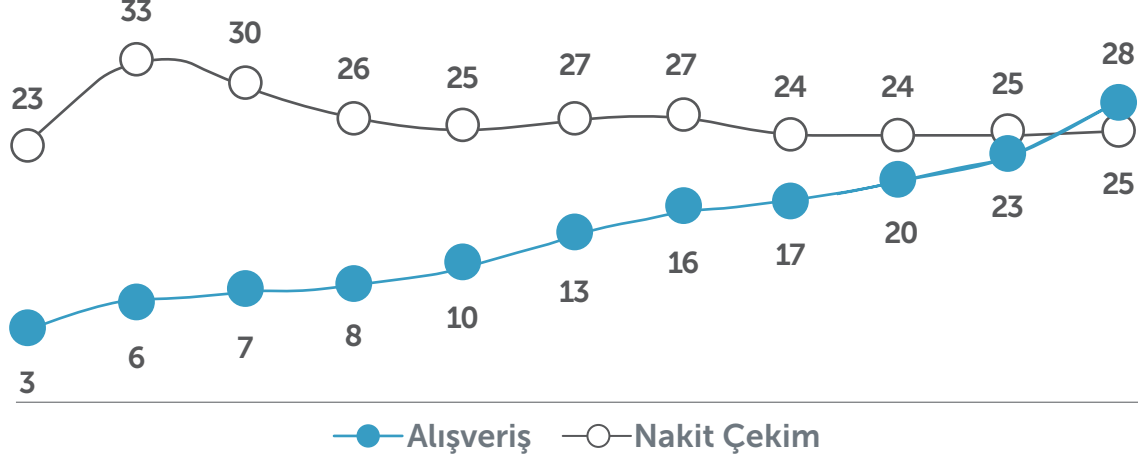
Artık, her üç kartlı ödemeden biri banka kartları ile gerçekleşiyor

Banka kartları ile yapılan ödeme işlemlerinin toplam kartlı ödemelerdeki payına bakıldığında da banka kartlarının yükselişi gözlemleniyor. **Banka kartları ile yapılan alışveriş işlemlerinin toplam kartlı ödemeler içindeki payı** 2007’de %5 iken bu oran 2014’de %21’e, 2017’de ise **%29’a** ulaşmış. **E-ticaret ödemeleri hariç** bakıldığında ise banka kartlarının payı 2017 itibarıyla **%32’ye** çıkıyor.

Tüketicinin banka kartı kullanım alışkanlığının değişmekte olduğuna işaret eden bir diğer gösterge, aktif kart başına yapılan işlemlerin nakit çekim ve alışveriş kırılımı. (Şekil 7) **2007’de** banka kartları ile aktif kart başına yılda **3 alışveriş, 23 nakit çekim** işlemi yapılırken, **2017** verilerine göre, aktif banka kartı başına yılda **28 alışveriş** işlemi, **25 nakit çekim** işlemi yapıldı ve **alışveriş işlemleri** ilk kez **nakit çekim işlemlerini** geçti.

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

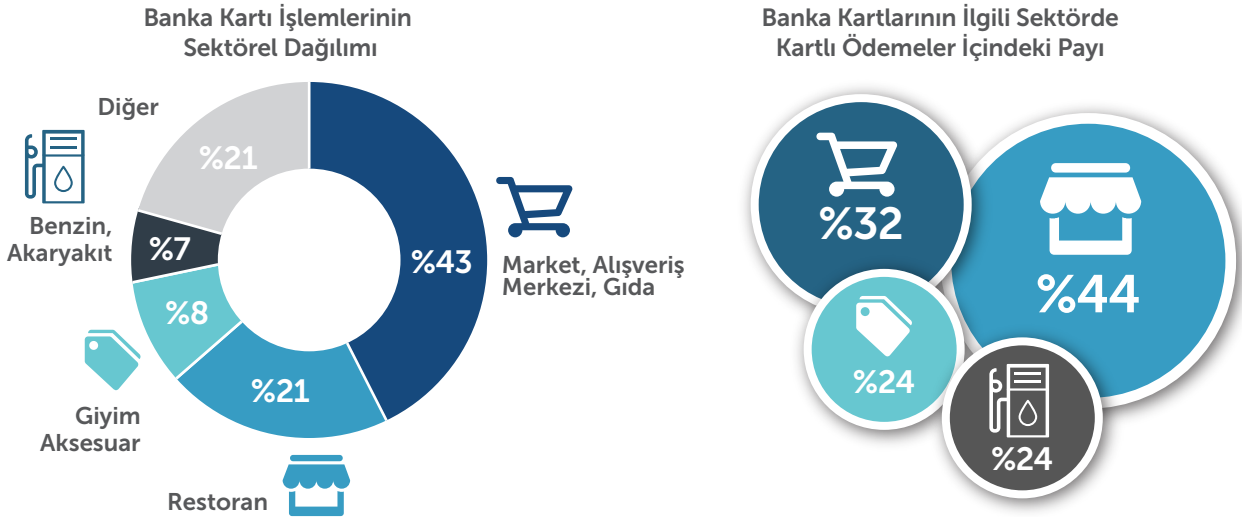
Şekil 7: Aktif Kart Başına Banka Kartı Alışveriş ve Nakit Çekim İşlemleri

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Banka kartlarının alışverişlerde kullanımı artarken, belirli sektörler ön plana çıkıyor. 2017’de **banka kartı ile yapılan alışveriş işlemlerinin %43’ü market, alışveriş merkezi ve gıda sektöründe** gerçekleşirken, **banka kartları ile yapılan ödemeler** bu sektördeki **toplam kartlı ödemelerin %32’sini** oluşturdu. %21 pay ile banka kartı alışveriş işlemlerinin yoğunlaştığı bir diğer sektör olan **“Restoran” sektöründe ise banka kartı ile yapılan ödemeler** bu sektördeki **toplam kartlı ödemelerin %44’üne** ulaştı.

Şekil 8: Banka Kartlarının Sektörel Kullanımı (2017)

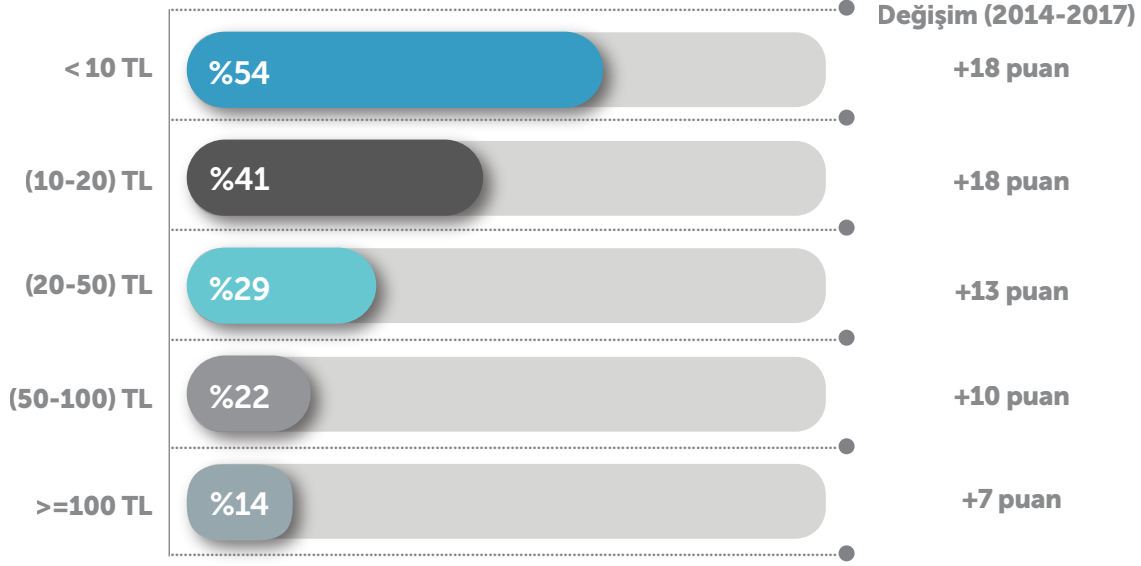
Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Öte yandan, banka kartı işlem hacminde alışveriş işlemlerinin payı, işlem adetlerindeki kıyasla sınırlı kalıyor. 2017’de banka kartlarından geçen işlem hacimlerinde alışveriş işlemlerinin payı %11 düzeyinde. (Şekil 6)

Bu durum, banka kartlarının nispeten düşük tutarlı ödemelerde tercih edildiğini gösteriyor. Ödeme tutar aralığına göre banka kartlarının kullanım oranları da bu çıkarımı destekler nitelikte. (Şekil 9) **20 TL altındaki kartlı ödemelerin yarısı banka kartları ile** yapılırken, ödeme **tutar** aralığı **arttıkça banka kartlarının payı azalıyor**. Öte yandan, tüm **tutar aralıklarında banka kartlarının kullanım oranının 2014 yılına kıyasla artmış** olması, **banka kartlarının ödemelerde kullanımının önümüzdeki dönemde de artacağına** işaret ediyor.

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Şekil 9: Ödeme Tutar Aralıklarına Göre Banka Kartları ile Yapılan İşlemlerin Toplam Kartlı Ödemelerdeki Payı

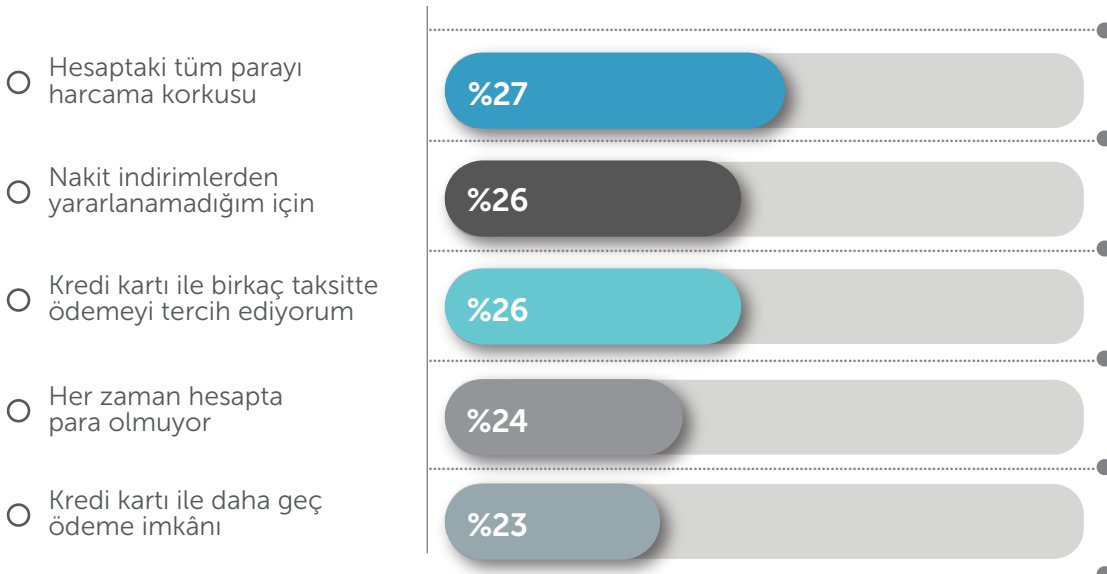
Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Kredi kartının sunduğu avantajlardan yararlanmak isteyen tüketici, yüksek tutarlı ödemelerde banka kartını daha az tercih ediyor

BKM tarafından yaptırılan Kart Monitör araştırması, **banka kartının alışverişlerde kullanımının kredi kartına kıyasla sınırlı kalmasının sebeplerini** ortaya koyuyor. Araştırmaya katılanların %46'sı **kredi kartının taksit ve gecikmeli ödeme imkânları sunmasından dolayı banka kartını alışverişlerde daha sınırlı** kullandığını söylüyor.

Bu durum, harcama tutarı arttıkça banka kartlarının kullanımının azalmasını da açıklıyor; kredi kartları, belirli tutarların üzerinde taksit ve sonradan ödeme avantajını kullanmak için banka kartlarına tercih ediliyor.

Şekil 10: Banka Kartlarının Alışveriş Amaçlı Kullanılmama Sebepleri

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi Kart Monitör Araştırması, 2017

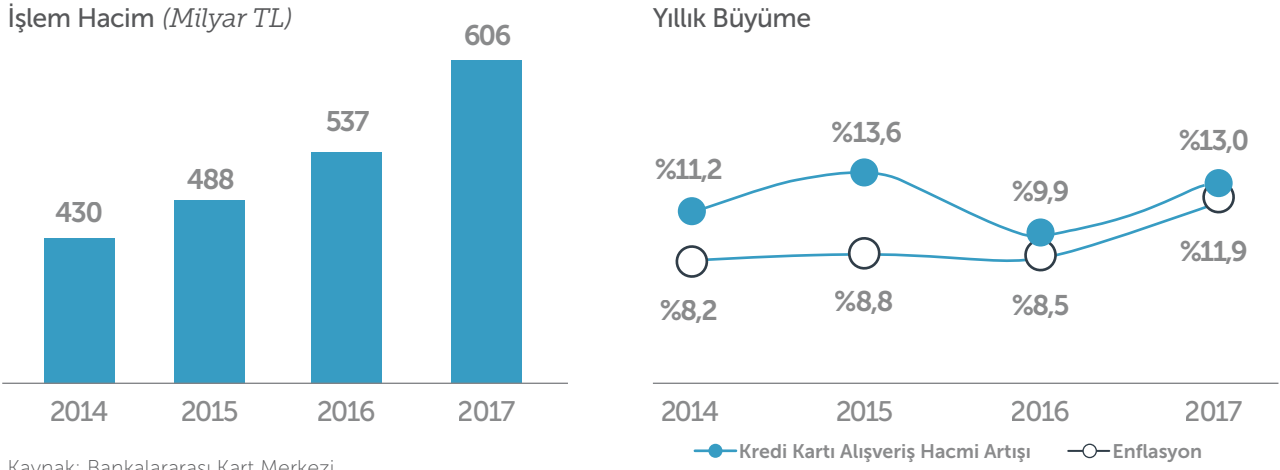
TROY; 185 ÷lkede, 41 milyonun ÷zerinde alışveriş noktasında ve 1,1 milyonun ÷zerinde ATM'de geçerli global bir ödeme kuruluşu olan Discover ile işbirliğı yaptı ve tüm dünyada geçerli hale geldi.

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Türkiye’de kredi kartı harcamaları enflasyona paralel büyüyor

Geleneksel olarak bir kredi kartı pazarı olan Türkiye’de, **kredi kartı ödeme** hacmi 2014 yılında 430 milyar TL iken 2017 yılında **606 milyar TL**’ye ulaştı. 2014 ve 2015 senelerinde kredi kartı alışveriş işlemleri enflasyonun üzerinde artış kaydederken, **son 2 yılda hacimsel artış enflasyona paralel** seyrediyor.

Şekil 11: Kredi Kartı Alışveriş İşlemleri Hacmi

2017’de bir kullanıcı, **kredi kartı** ile **aylık ortalama 8 alışveriş işlemi** yaptı. **Aylık ortalama alışveriş tutarı** işlem başına **177 TL**, kart başına **1.083 TL** oldu.

Not: Kart başına alışveriş işlem adedi ve tutarı hesaplanırken, 2017’de en az bir tane işlem yapılan kart sayısı kullanılmıştır.

Kredi kartı alışveriş tutarının bireysel ve ticari segment kırılımı incelendiğinde ise **ticari kredi kartları ile yapılan harcamaların** son dönemde **yüksek bir büyüme ivmesi** yakaladığı görülüyor. **Ticari kredi kartları** ile yapılan **alışveriş hacmi** 2014’de 76 milyar TL iken **yıllık ortalama %22 büyüyerek**, **2017’de 136 milyar TL**’ye ulaşmış durumda. **Ticari kredi kartı** ile yapılan alışverişlerin **toplam içindeki payı** ise dört puanlık artış ile **%22**’ye çıktı. Bu dönemde **bireysel kredi kartları** ile yapılan alışverişler ise **yıllık ortalama %10** büyüdü.

Ticari Kredi Kartı
3,8 milyon adet

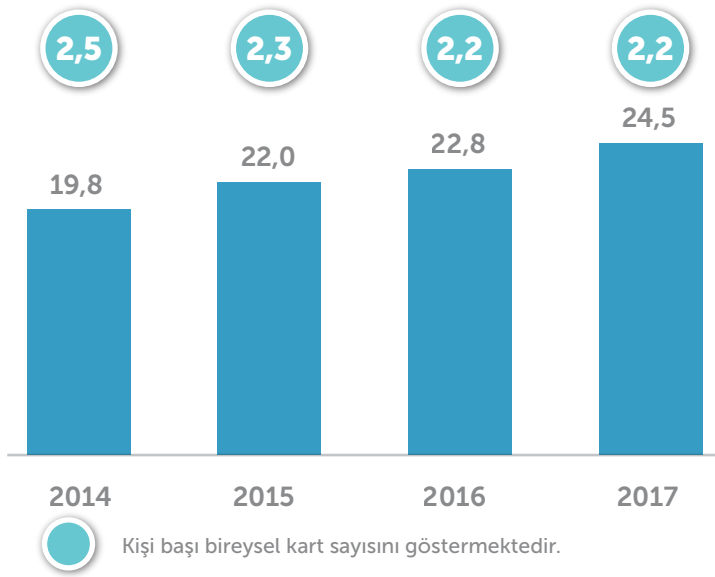
Bireysel Kredi Kartı
58,6 milyon adet

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

24,5 milyon bireysel kredi kartı kullanıcısının cebinde ortalama 2,2 kredi kartı bulunuyor

Bireysel kredi kartı kullanıcı sayısı, 2014-2017 döneminde 19,8 milyondan **24,5 milyona** yükselirken, bireysel kredi kartı kullanıcısı başına kredi kartı sayısı 2,5'ten **2,2**'ye geriledi. Kredi kartı kullanıcısı başına bireysel kredi kartı sayısındaki azalışta, bir yandan mevcut kredi kartı kullanıcılarının yasal düzenlemelerin de etkisiyle kartlarını konsolide etmesinin, bir yandan da sisteme yeni kart kullanıcılarının girmesinin etkili olduğu söylenebilir.

Şekil 12: Bireysel Kredi Kartı Kullanıcı Sayısı (Milyon Adet)

Cebimizde kaç tane kredi kartı var?

Türkiye'de kişi başına düşen kredi kartı sayısı **2,2**. Dünyada ise bu oran İngiltere'de **2,4**'ü, Singapur'da **3,6**'yı, ABD'de **4,1**'i buluyor.

Not: Kişi başı kredi kartı sayısı hesaplanırken, toplam kredi kartlarından ticari kredi kartları ve sanal kartlar çıkarılmıştır.
Kaynak: TBB Risk Merkezi, Bankalararası Kart Merkezi, Burnmark Turkey Cashless Society Report, RBI

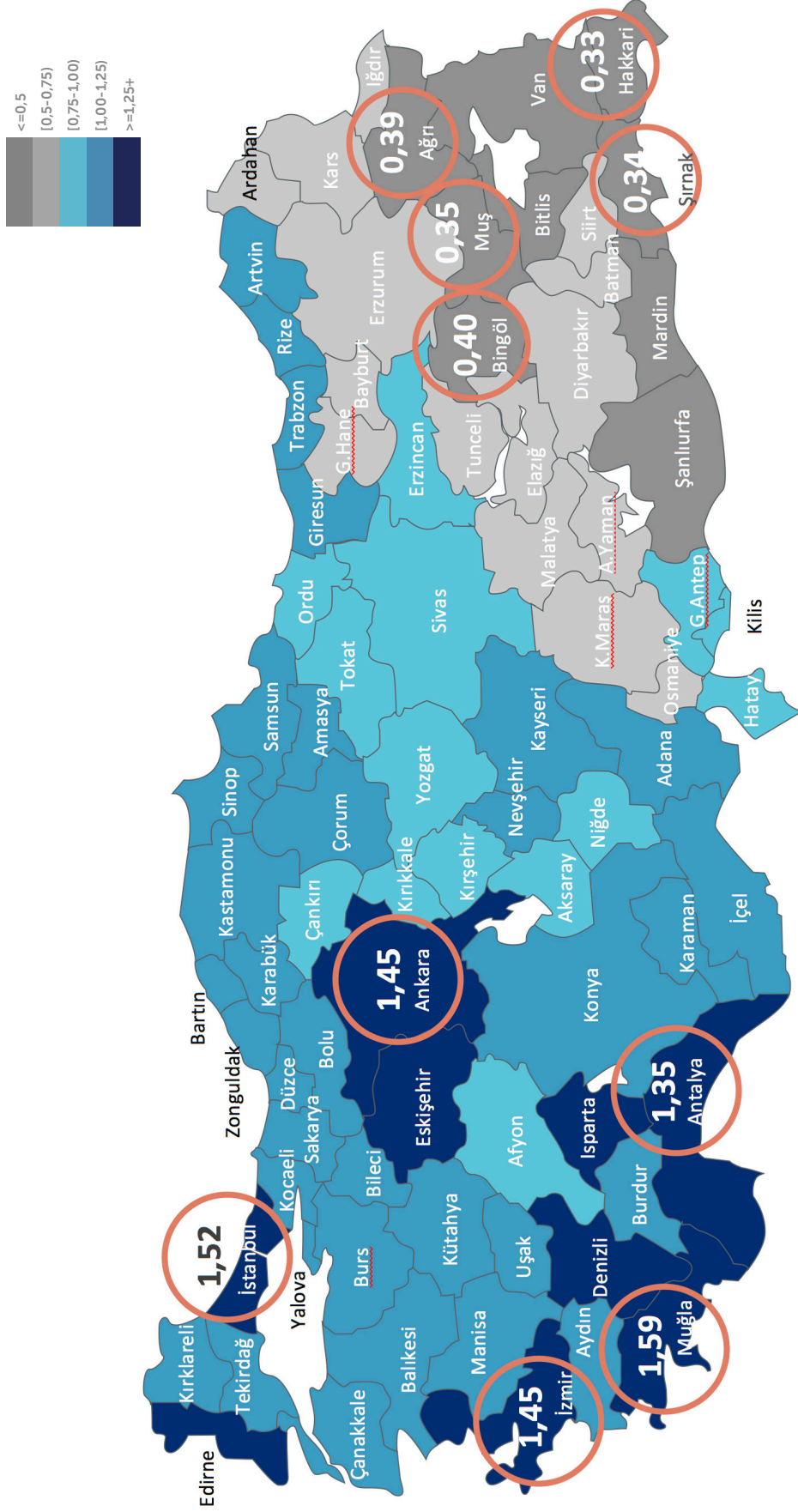
Kredi kartı adedinin bölgesel olarak **nüfus penetrasyonu** incelendiğinde ise, Türkiye'nin sosyoekonomik yapısı ve finansal sisteme erişimi sınırlı olan nüfusun dağılımına paralel şekilde, doğuya doğru gidildikçe kişi başı kredi kartı sayısının azaldığı görülüyor.

Türkiye genelinde 18-70 yaş nüfus başına kredi kartı sayısı **1,2** iken, Türkiye'nin batısında **İstanbul, Ankara, İzmir ve Antalya** gibi **büyük şehirlerde**, kişi başına **1,5 kredi kartı** düşüyor. Türkiye'nin doğu illerinde ise ancak iki kişiden birinin kredi kartı bulunuyor. (Şekil 13)

2017 sonu itibarıyla, 18-70 yaş arası nüfus başına kredi kartı sayısının en yüksek olduğu il **Muğla**'da bu oran **1,59** olurken, **İstanbul**'da **1,52**, **Ankara**'da ve **İzmir**'de **1,45**, **Antalya**'da ise **1,35**. Kişi başı kredi kartı sayısının **en düşük olduğu beş il** ise **Hakkâri, Şırnak, Muş, Ağrı, Bingöl**; bu illerde **erişkin nüfus başına kredi kartı** sayısı **0,33 ile 0,40** arasında değişiyor.

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Şekil 13: Erişkin Nüfus Başına Kredi Kartı Adedinin İl Bazlı Dağılımı¹

¹ İl bazlı kredi kartı sayısının 18-70 yaş nüfusa oranını göstermektedir.

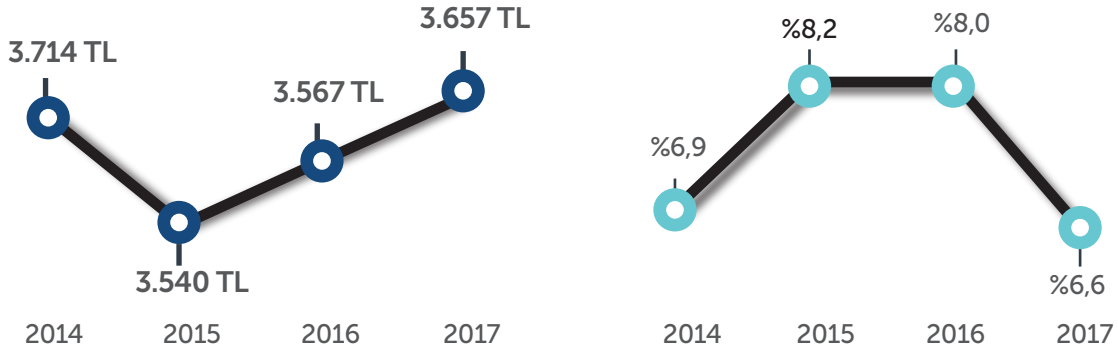
Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi, TÜİK

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Kullanıcılar artık kredi kartları konusunda daha bilinçli

2014 - 2017 yılları arasında, bireysel kredi kartları aylık borç rakamları incelendiğinde, **kredi kartı borçluluğunun** neredeyse **stabil** kaldığı gözleniyor. (Şekil 14) **2014**'te, ortalama bir bireyin **aylık kredi kartı borcu 3.714 TL** iken bu tutar **2017** itibarıyla **3.657 TL** düzeyinde

Şekil 14: Aylık Ortalama Bireysel Kredi Kartı Borcu ve Takip Oranları (TL; %)

Not: Aylık ortalama kredi kartı borcu, ilgili yıla ait 12 ay ortalamasını göstermektedir; 2014 için, Mayıs – Aralık baz alınmıştır.

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi Raporu

Kredi kartı pazarında yapılan düzenlemelerle birlikte, kartların daha bilinçli kullanımının uzantısı olarak **kredi kartı takip oranları** da **son 4 yılın en düşük düzeyinde**. 2014'de %6,9 olan **takip oranı**, 2015 ve 2016'daki %8'ler düzeyinden, **2017 itibarıyla %6,6'ya** kadar geriledi.

Kart Monitör Araştırması da kredi kartı kullanıcılarının kartlarını daha bilinçli kullandığını gösteriyor. Araştırmaya katılan kullanıcıların tamamına yakını ekstresini kontrol ediyor, çoğunluğu kart borcunun tamamını ödüyor

Bireysel kredi kartı kullanıcıları kartlarını daha bilinçli kullanıyor

BKM Kart Monitör Araştırması'na göre, kart kullanıcılarının %96'sı ekstresini kontrol ediyor, %62'si ise kart borcunun tamamını ödüyor. Bu da kredi kartı kullanıcılarının kartlarını daha bilinçli kullandığını gösteriyor.

%96

"Ekstremi kontrol ederim"

%62

"Tüm kredi kartlarımın tamamını öderim"

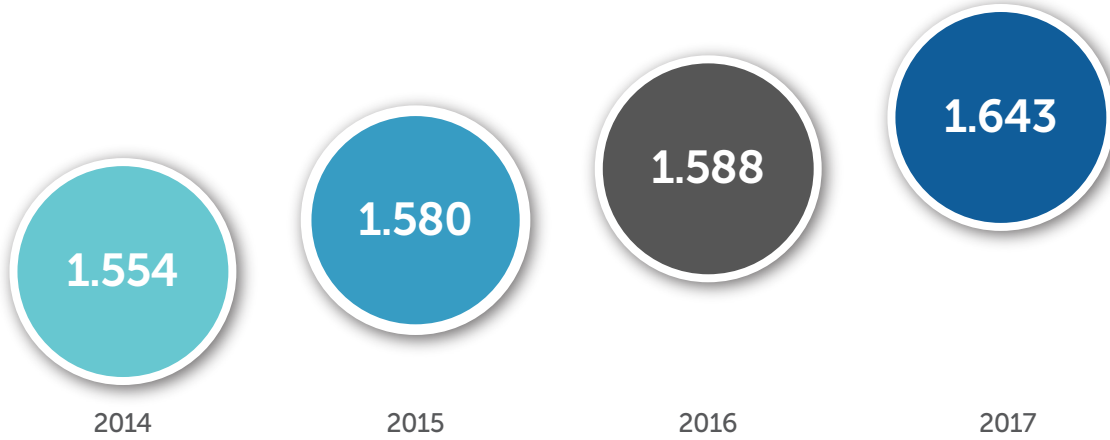

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

Sektör, kullanıcıların daha çok harcamasıyla değil, sisteme yeni girenlerin ödemeleriyle büyüyor

Bireysel kredi kartı borçluluğuna benzer şekilde, bireylerin kredi kartı harcamaları da son yıllarda neredeyse sabit kaldı. **2014**'de **ortalama** bir bireysel kredi kartı **kullanıcısının aylık alışveriş harcaması 1.554 TL** iken **2017**'de bu tutar **1.643 TL** oldu. Bireysel kredi kartları ile **toplam alışveriş hacminin yıllık ortalama %10** büyüdüğü bu dönemde, **ortalama** bir **bireyin kredi kartı harcama** tutarının **%2** büyümüş olması, **sektörün mevcut kart sahiplerinin daha çok harcamasıyla değil, sisteme yeni giren kullanıcılarla büyüdüğüne** işaret ediyor.

Şekil 15: Aylık Kişi Başı Bireysel Kredi Kartı Ortalama Alışveriş Tutarı (TL)

Not: Aylık ortalama alışveriş tutarı, ilgili yıla ait 12 ay ortalamasını göstermektedir; 2014 için, Mayıs – Aralık baz alınmıştır.
Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi Raporu, Bankalararası Kart Merkezi

BKM tarafından yaptırılan Kart Monitör Araştırması **kredi kartının en çok tercih edilen özelliklerinden birinin taksitlendirme** imkânı olduğunu ortaya koyuyor. Araştırmaya katılanların %19'u "En sık kullandığınız kredi kartının en çok beğendiğiniz özelliği nedir?" sorusuna "Taksitlendirme yapması" olarak cevap veriyor.

Bu durum, taksitli alışveriş rakamlarına da yansımış durumda. **2017'de taksitli alışveriş tutarı** 2016'ya göre %13 artarak **150 milyar TL**'yi buldu ve **toplam ödemelerin %25**'ini oluşturdu. Taksitli ödemelerden oluşan kredi kartı alacakları ise toplam kart alacaklarının %47'sini meydana getirdi.

Şekil 16: Taksitli Alışveriş İstatistikleri (2017)

Taksitli Alışveriş Büyüklüğü

150 milyar TL taksitli ödeme gerçekleşti.
Taksitli ödeme 2016'ya göre **%13** arttı

Taksitli Alışverişlerin Payı

Kredi kartı ile ödeme işlemlerinin **%25**'i **taksitlendirildi**. 2014'te bu oran **%23** idi

Taksitli Alacakların Payı

Taksitli bireysel kredi kartı **alacaklarının** (42 milyar TL) **toplam alacaklar içindeki payı %47**

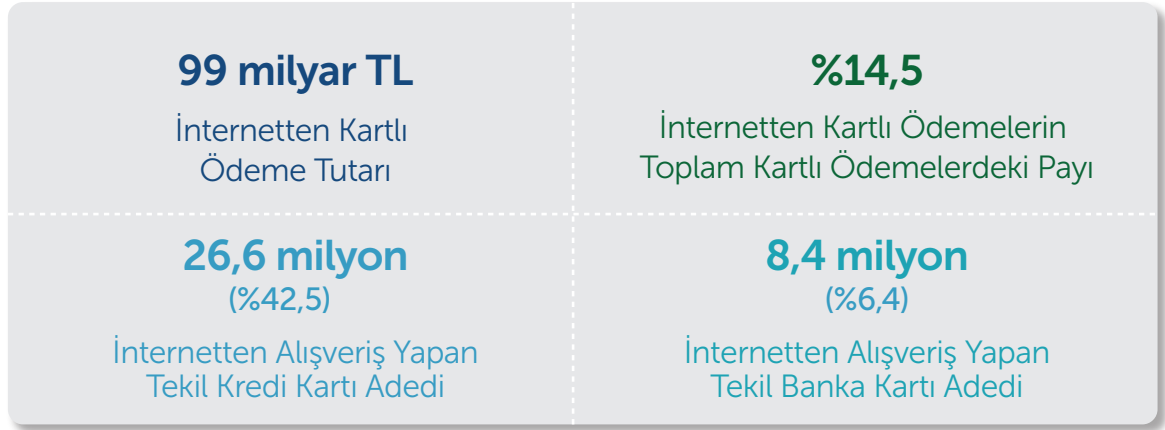
Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

BÖLÜM 1: TÜRKİYE KARTLI ÖDEMELER PAZARI GÖRÜNÜMÜ

İnternette yapılan kartlı ödemeler 100 milyar TL'ye ulaştı; 2017'de her beş kredi kartından ikisi internet alışverişlerinde kullanıldı

2017'de **internette** yapılan **kartlı ödemeler** hacimsel olarak **99 milyar TL** oldu ve **toplam kartlı ödeme hacminin %14,5**'ine ulaştı. 2014'te ise bu rakamlar sırasıyla 42 milyar TL ve %9 idi. Demografik yapı, internet ve akıllı telefon kullanım alışkanlıkları da göz önünde bulundurulduğunda, son üç yılda yakalanan **yıllık ortalama %33'lük büyüme** internette yapılan kartlı ödemelerin gelecekte de büyüyeceğine işaret ediyor.

Şekil 17: İnternette Alışveriş İstatistikleri (2017)

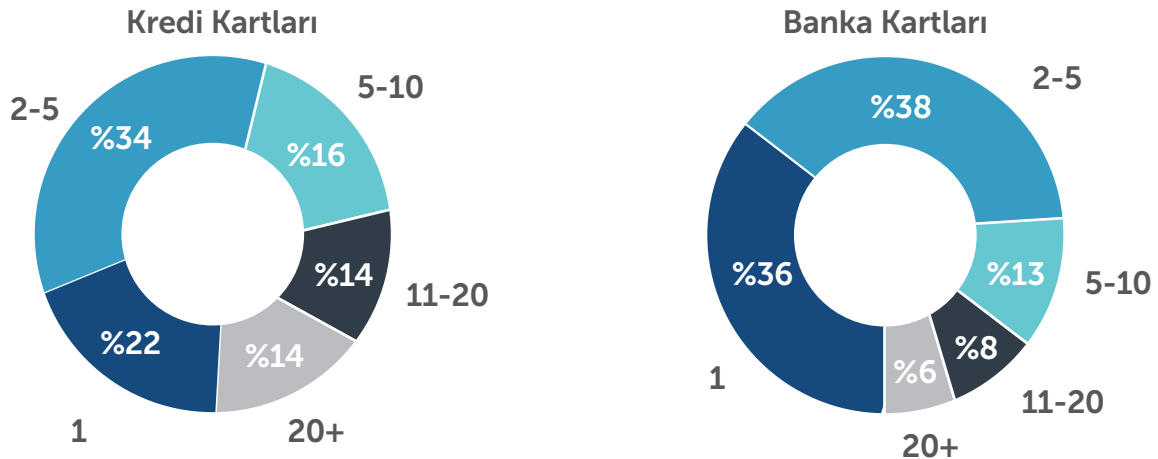

Not: Parantez içindeki rakamlar internet alışverişlerinde kullanılan tekil kartların toplam kart adetleri içindeki payını göstermektedir.
Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Online kartlı ödemelerde ağırlıklı olarak kredi kartları kullanılıyor. Kredi kartları ile yapılan online ödemeler toplam online kartlı ödemelerin %95'ini oluştururken, tekil kredi kartlarının %43'ü internette kullanılıyor. Banka kartları ile yapılan online ödemeler online kartlı ödemelerin %5'ini oluştururken, tekil banka kartlarının %6'sı online ödemelerde kullanılıyor.

Online ödemelerde kullanılan kredi kartlarının %30'una yakını ile yılda 10 işlemten fazla, diğer bir deyişle ayda en az 1 kere, online ödeme yapılıyor. Banka kartlarında ise bu oran %14.

Şekil 18: İnternette Yapılan Yıllık Alışveriş Sıklığına Göre Tekil Kart Adetleri Dağılımı (2017)

TROY, Ocak 2018’de yepyeni çözümlü Mobil Temassız Ödeme teknolojisini tanıttı. Devreye alınan bu teknoloji sayesinde TROY, kullanıcılarına cep telefonu aracılığıyla temassız, hızlı ve güvenli ödeme imkânını sunuyor.

ÖZEL GÜNDEM: MOBİL ÖDEMELER

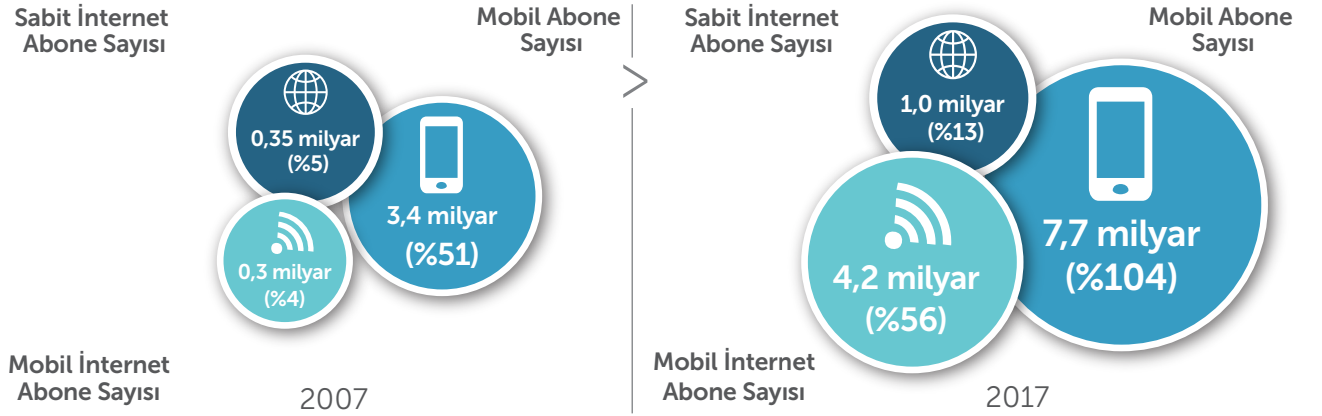
BÖLÜM 2:

ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Dünyada 4,2 milyar kişi her an her yerden internete bağlanıyor

2007’de dünyada yaklaşık 400 milyon sabit internet abonesi bulunurken, bu rakam 2017 itibarıyla 1 milyara ulaştı. Mobil dünyada ise gelişim daha da hızlı oldu. 2007’de dünya genelinde 3,4 milyar mobil abone (%51 penetrasyon) bulunurken 2017 itibarıyla **7,7 milyar mobil abone** (%104 penetrasyon) bulunuyor; **4,2 milyar abone ise mobil internet kullanıyor**. **Mobil internet abone** sayısının **nüfus penetrasyonu** bugün **%56**’ya ulaşmış durumda.

Şekil 19: Global İnternet ve Mobil Kullanım İstatistikleri

Not: Parantez içindeki rakamlar nüfus penetrasyonunu göstermektedir.
Kaynak: International Telecommunication Union

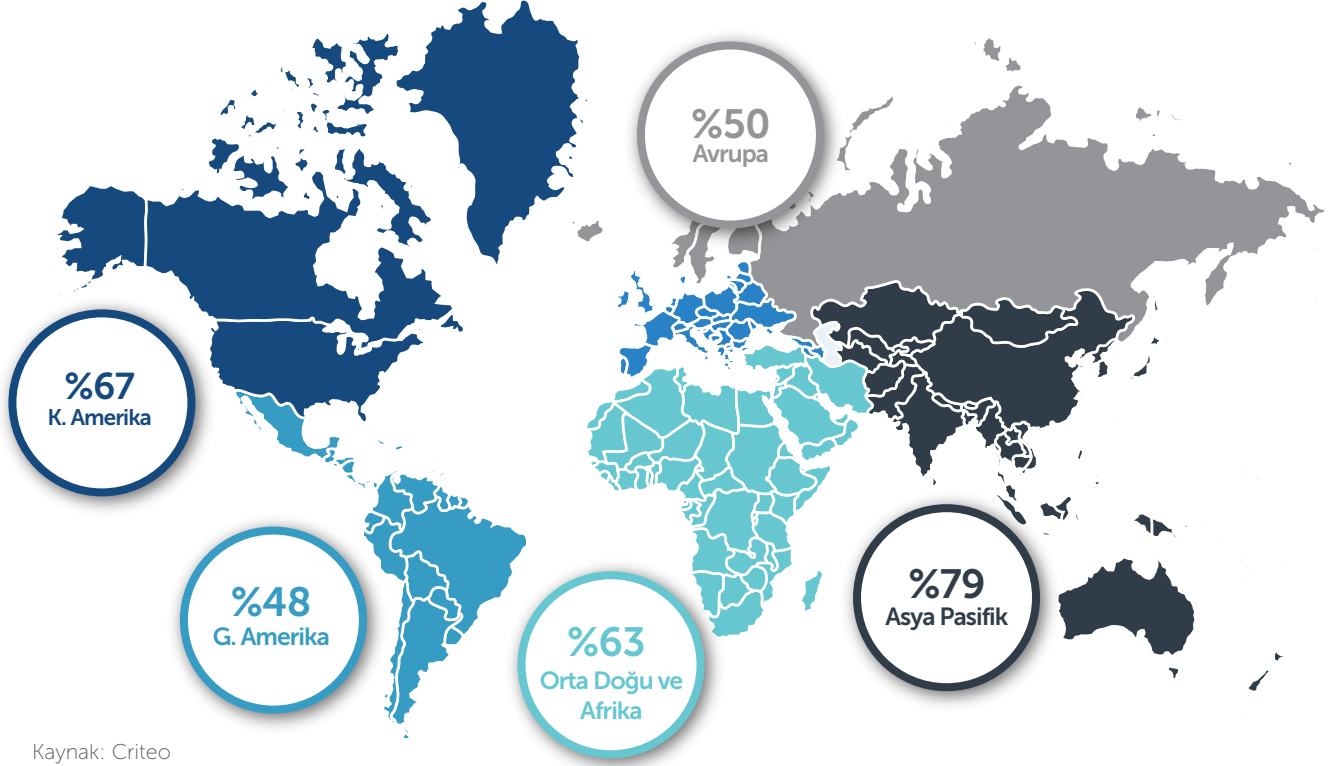
İnternet ve mobil penetrasyonunun artması ile birlikte, mobil ödemeler popüler hale geliyor

Her geçen gün yaygınlaşan internet ve mobil hayatın her anında yer buluyor. Statista’nın verilerine göre **2017**’de, dünya genelinde **1,7 milyar insan internetten 2,3 trilyon dolarlık perakende alışveriş** yaptı; perakende **e-ticaret hacminin toplam perakende alışveriş hacmine oranı %10,1** oldu. **2021** itibarıyla **perakende e-ticaret hacminin 4,5 trilyon dolara ulaşacağı** ve **toplam perakende hacminin %15,5**’ini oluşturacağı öngörülüyor.

Mobil alışveriş ise e-ticaret hacmi içinde önemli bir paya sahip. 2017’de **Avrupa’da perakende e-ticaret işlemlerinin %50**’si **mobilden** yapılırken, bu oran **Orta Doğu ve Afrika** bölgesinde **%63**, **Amerika**’da **%67**, **Asya Pasifik** ülkelerinde **%79**.

BÖLÜM 2: ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Şekil 20: Mobil Ödemelerin Perakende e-Ticaret İşlemleri İçindeki Payı

Mobil ödemeler dünyasındaki enstrümanlardan biri olan **dijital cüzdanlar** 2016 itibarıyla **dünya genelinde ödemelerin %18'ini** oluştururken, cüzdanların **2021'de** pastadan alacağı **pay %46'ya** çıkacak.

Şekil 21: Mobil Cüzdanların Global Ödemelerdeki Payı

Not: Kredi kartları, mobil cüzdanlar, para transferi, banka kartı, kapıda nakit ödeme, ön ödemeli kart vb. ödeme türleri arasındaki payı göstermektedir

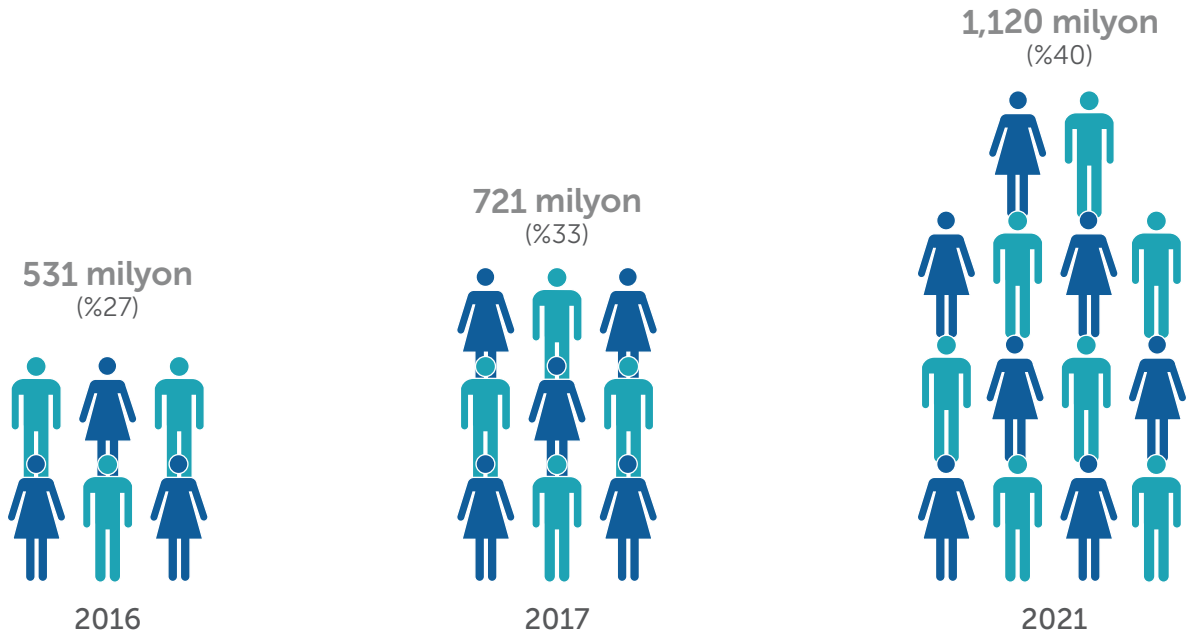
Kaynak: Worldpay Global Payments Report, 2017

BÖLÜM 2: ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Dünyada dijital cüzdanların kullanımı ile ilgili bölgesel farklılıklar bulunuyor. Mobil ödemelerde başı çeken Çin'de, Alipay (450 milyon kullanıcı) ve WeChat Pay (600 milyon kullanıcı) öncülüğünde, **dijital cüzdanların online ödemelerdeki payı %60'lara varıyor**. Gelişmiş pazarlardan **İngiltere'de bu oran %23, Almanya'da ise %31**.²

Online dünyada olduğu gibi, fiziksel kanallarda da mobil ödeme talebi artarken, bu ödemeleri mümkün kılan mağaza içi mobil ödeme çözümleri yükseliş trendinde. 2016'da dünyada 531 milyon kişi mağaza içi mobil ödeme çözümleriyle ödeme yaparken, bu sayı **2017'de %36 artarak 721 milyon oldu**. 2021'de ise **1,12 milyar** kişinin mağaza içi mobil ödeme çözümleri ile ödeme yapması bekleniyor.

Şekil 22: Mağaza İçin Mobil Ödeme Yapan Kişi Sayısı

Not: 14 yaş üzeri, son 6 ayda en az bir kere mağaza içi mobil ödeme çözümlerini kullanarak mobil ödeme yapan kişi sayısı baz alınmıştır. Parantez içindeki rakamlar mobil ödeme yapan kişi sayısının akıllı telefon kullanıcıları arasındaki payını göstermektedir

Kaynak: EMarketer

Mağaza içi mobil ödeme çözümlerinde de **başı çeken ülke Çin**; karekod teknolojisinin yaygın olarak kullanılması ise bu durumdaki en önemli etmen. Çin'in bu alandaki öncülüğünün uzunca bir süre daha devam etmesi bekleniyor. **2018'de toplam mobil ödeme yapan kişi sayısının %61'nin Çin'li kullanıcılar** olması öngörülüyor. Zamanla dünyanın diğer bölgelerinde mobil ödemelerin yükselişi ile birlikte, bu oranın gerilemesi beklense de **2021'de Çin'li kullanıcıların mobil ödeme yapan kişilerin %56** gibi hala yüksek bir kısmını oluşturacağı tahmin ediliyor.³

² Kaynak: Payment Methods Report 2017, Paypers

³ Kaynak: EMarketer

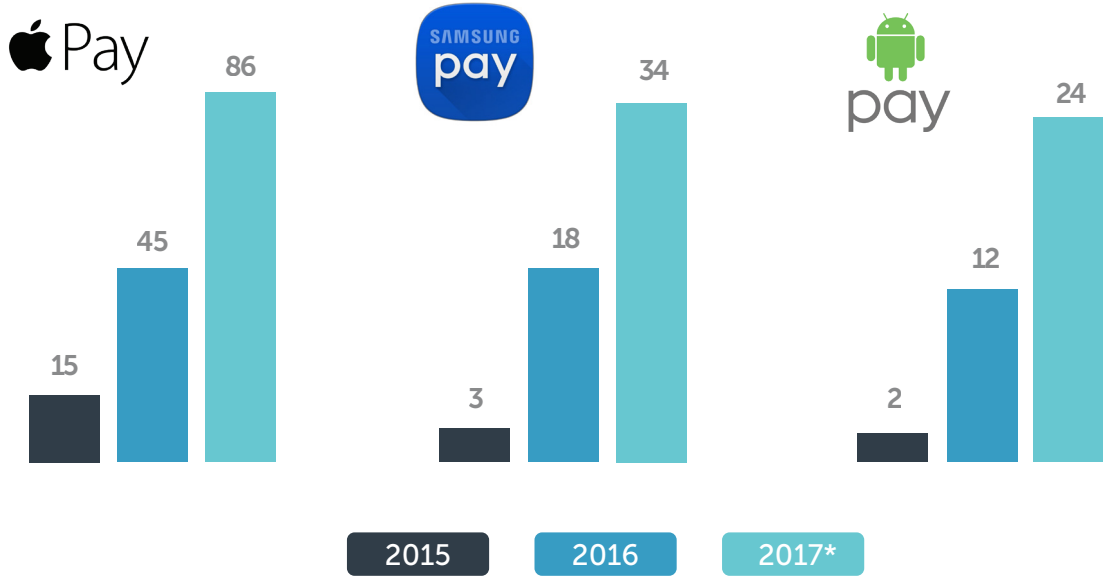
BÖLÜM 2: ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Dünyanın diğer bölgelerinde mağaza içi mobil ödeme çözümlerinin yaygınlaşmamasında birkaç etmenin etkili olduğu söylenebilir:

- Avrupa’da temassız kart kullanımı alışkanlığı sebebiyle kullanıcıların mobil kullanma ihtiyacı hissetmemesi
- Kimi gelişmekte olan pazarlarda finansal sisteme erişimi sınırlı olan nüfusun büyüklüğü, akıllı telefon sahipliğinin düşük olması ve gerekli terminal altyapısının sınırlı olması

Bu bölgelerde **yakın alan mobil ödemelerin yaygınlaşmasında** Apple Pay, Samsung Pay gibi **teknoloji devlerinin temassız mobil çözümlerinin yaygınlaşmasının önemli rol oynaması** bekleniyor. Bu **uygulamaların kullanıcı sayılarının hızlı şekilde artıyor** olması bu beklentiyi doğrular nitelikte. 2015’te **Apple Pay**’in kullanıcı sayısı 15 milyon iken 2017’de **86 milyona** ulaşmış durumda. **Samsung Pay**’in kullanıcı sayısı iki yıl gibi bir sürede üç milyondan **34 milyona**, **Android Pay**’in kullanıcı sayısı da iki milyondan **24 milyona** çıktı.

Şekil 23: Dijital Cüzdanların Temassız Mobil Ödeme Kullanıcı Sayıları

*Tahmini
Kaynak: CNET, Juniper Research

Fiziksel alanlarda **mobil ödeme kullanımının yaygınlaşmasında bir diğer etmen** ise, mobil ödemelerde başı çeken Çin’de olduğu gibi, **karekod uygulamalarının yaygınlaşması** olarak görülüyor. Özellikle POS penetrasyonunun düşük, POS ağı kurmanın maliyetli, bireylerin akıllı telefon sahipliğinin sınırlı olduğu gelişmekte olan pazarlarda **karekod kullanımının** mobil ödeme penetrasyonunu artırması bekleniyor.

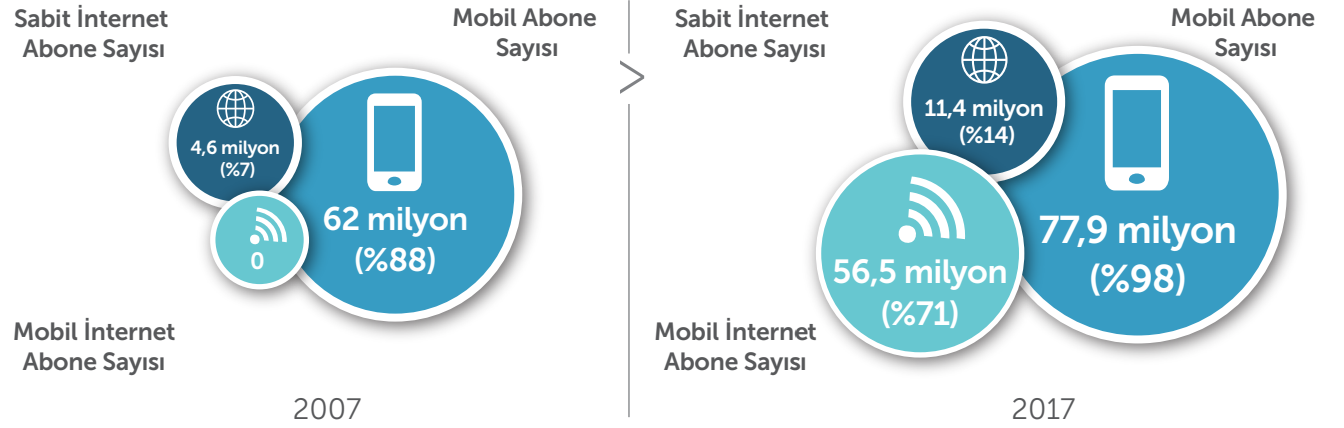
Bu potansiyelin farkında olan global kart oyuncuları **karekod kullanımı için süreçlerin standartlaştırılması** yönünde çalışmalarda bulunuyor. Karekodların önemli kullanım alanları bulunduğu Hindistan’da NPCI (National Payments Corporation of India), Visa, Mastercard ve AMEX iş birliğinde geliştirilen Karekod çözümü, dünyanın ilk birlikte çalışabilir ödeme kabul çözümü oldu. Benzer şekilde, Singapur’da da mobil cüzdan sağlayıcıları bir araya gelerek birlikte çalışabilir, EMVCo gibi uluslararası standartlarla uyumlu bir karekod yapısı oluşturmak üzere bir konsorsiyum oluşturdu.

BÖLÜM 2: ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Türkiye'deki kullanıcıların da mobil ödeme talebi her geçen gün artıyor

Türkiye de genç nüfusu ile internet ve mobil kullanımı konusunda dünyada başı çeken ülkeler arasında. Eylül 2017 itibarıyla, **68 milyon internet abonesi** bulunurken, sabit internet abone sayısı 11,4 milyon (%14) **mobil abone sayısı 78 milyon** (%98 penetrasyon), **mobil internet abone sayısı ise 56,5 milyon** (%71 penetrasyon).

Şekil 24: Türkiye İnternet ve Mobil Kullanım İstatistikleri (Eylül 2017)

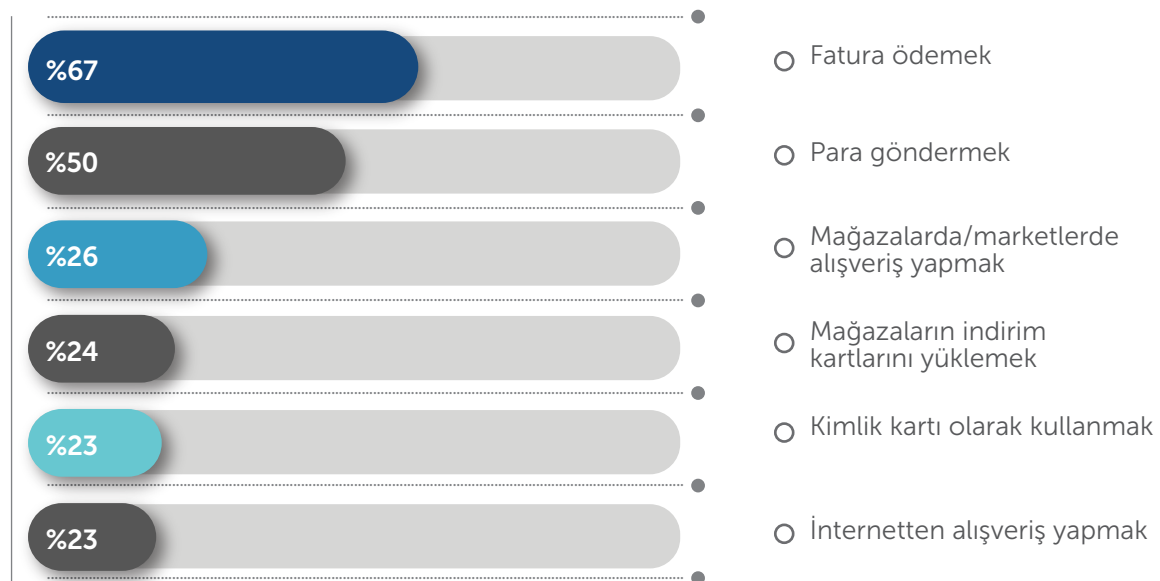
Not: Bir kişinin birden fazla mobil hattı olabildiği için mobil abone sayısı mobil abone kişi sayısını göstermemektedir.

Mobil abone kişi sayısı 72,6 milyondur.

Kaynak: Bilgi Teknolojileri Kurumu (BTK)

Mobil ödeme talebi de her geçen gün artıyor. Kart Monitor Araştırması'nda **"Gelecekte ödemenizi hangi araçla yapmak istersiniz?"** sorusuna **"Cep Telefonu"** olarak cevap verenlerin oranı **%67**; bu oran 2015'te %42 idi. Kullanıcılar alışverişten fatura ödemeye, online dünyadan fiziksel kanallara hayatın her alanında mobil ödemelerden faydalanmak istiyor.

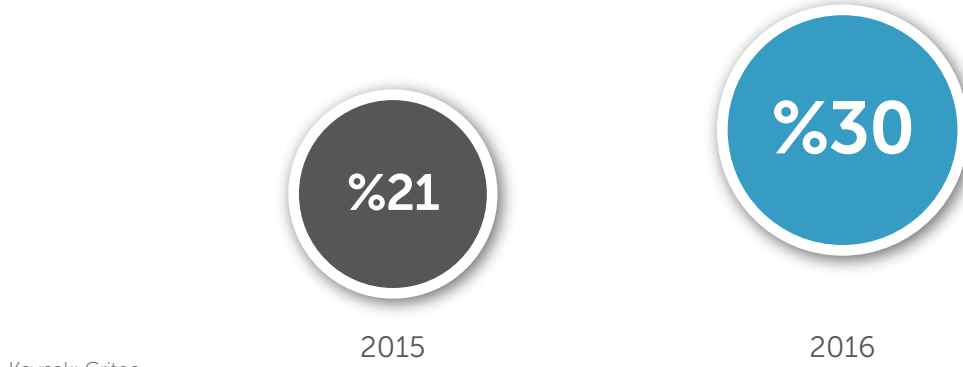
Şekil 25: Kullanıcıların Cep Telefonları ile Yapmak İstedikleri

Kullanıcı davranışlarına paralel olarak, internetten yapılan perakende ödemeler içinde mobilin payı hızlı şekilde artmaya devam ediyor. 2015'te online perakende ödemeler içinde yaklaşık %20 pay alan mobil, 2016'da %30 pay aldı.

BÖLÜM 2: ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Şekil 26: Online Perakende Alışverişlerde Mobil Ödeme Payı

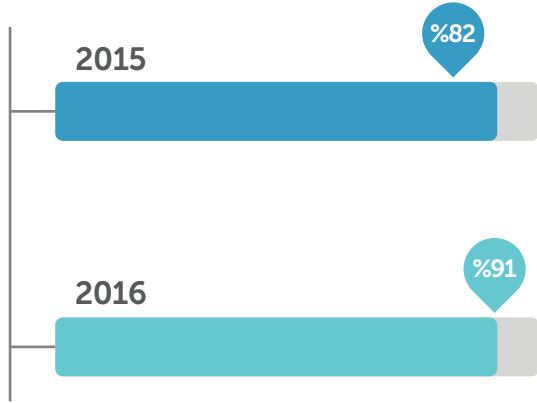

Kaynak: Criteo

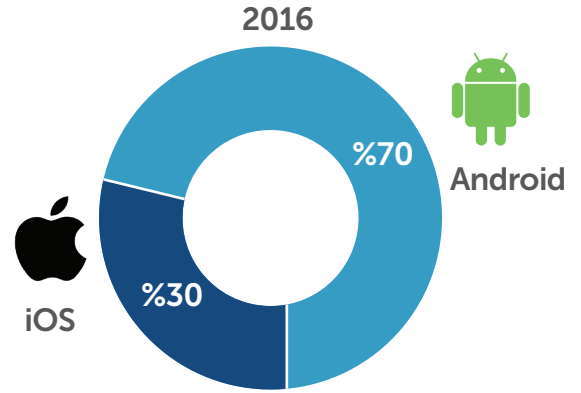
Mobil ödemeler ağırlıklı olarak (toplam online mobil ödemelerin %91'i) **akıllı telefonlar üzerinden** yapılırken, tabletin payı azalıyor. Akıllı telefon ödemelerinde ise **Android tabanlı akıllı telefonlar ile yapılan ödemeler toplam işlemlerin %70'ini** oluştururken, **iOS tabanlı akıllı telefonlar %30'unu** oluşturuyor.

Şekil 27: Mobil Ödemelerde Cihaz ve İşletim Sistemi Dağılımı

Mobil Ödemelerde
Akıllı Telefonların Payı

Akıllı Telefon Ödemelerinde
İşletim Sistemi Dağılımı

Not: Mobil ödemelerde akıllı telefonların payı, akıllı telefon ve tablet işlemleri üzerinden hesaplanmıştır
Kaynak: Criteo

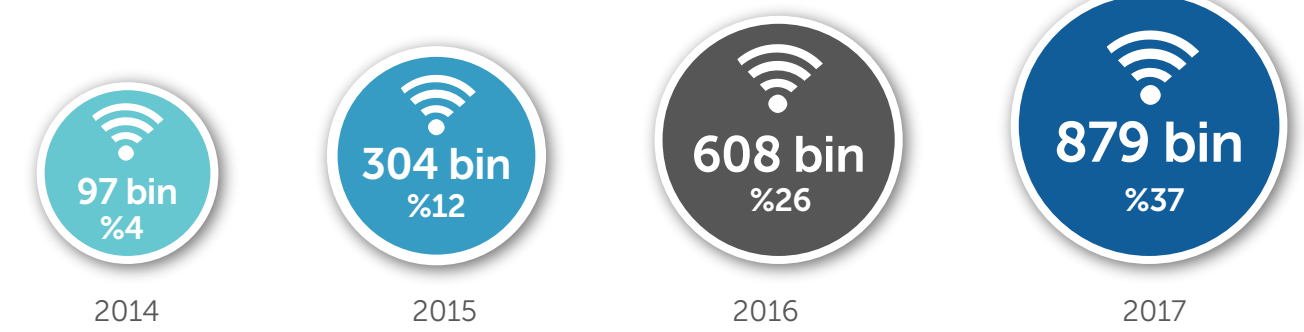
Altyapının yaygınlaşması ve temassız ödeme bilincinin artması ile birlikte fiziksel alanlarda mobil ödemelerin payının artması beklenebilir

Online ödemelerin yanı sıra, tüketiciler artık fiziksel dünyada da mobil ödeme yapmak istiyor. Bu ihtiyacı karşılamak için, ödemeler pazarındaki pek çok oyuncu mobil ödeme uygulamalarını hayata geçiriyor. Son dönemlerde, fiziksel dünyada mobil ödeme yapmayı sağlayan **temassız mobil ödeme teknolojisi** de pazarda **yaygınlaşmaya başladı**.

BÖLÜM 2: ÖZEL GÜNDEM - MOBİL ÖDEMELER

Temassız mobil çözümlerin yaygınlaşması için kritik konulardan biri ise **temassız ödeme noktalarının yaygınlaşması**. Türkiye ödemeler pazarı bu konuda son üç yılda önemli adımlar attı. 2014 – 2017 döneminde, **temassız ödeme kabul noktası 9 kat artarak 879 bine** ulaştı; temassız ödeme noktalarının **toplam terminaller içindeki payı** ise **%4'ten %37'ye** çıktı.

Şekil 28: Temassız Ödeme Kabul Noktası Adedi ve Toplam İçindeki Payı

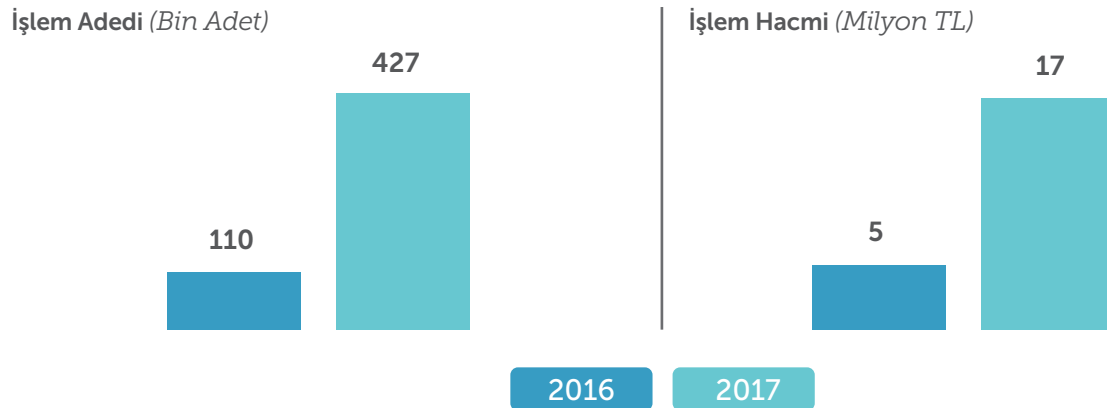

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Türkiye’de temassız ödemelerle beraber, mobil temassız ödemeler de bir artış trendinden söz etmek mümkün. 2016’da toplam 45 milyon adet temassız işlemin 110 bini (%0,24) mobil temassız işlem idi. **2017’de ise toplam mobil temassız ödeme sayısı 430 bine** yaklaştı ve **toplam 88 milyon adet temassız işlemin %0,50’sini** oluşturdu.

Öte yandan **mobil temassız ödeme hacmi** 2016’da 5 milyon TL iken 2017’de **17 milyon TL’ye** yaklaştı. Mobil temassız ödeme hacminin toplam **temassız işlem hacmine oranı** ise 2016’da %0,54 iken 2017’de **%0,73’e** yükseldi.

Şekil 29: Mobil Temassız Ödeme İşlem Adet ve Hacimleri

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

Altyapının daha da yaygınlaşması, mobil temassız ödeme uygulamalarının kitle iletişiminin artması ve tüketici nezdinde temassız ödemeler ile ilgili bilincin artması ile birlikte, gelecekte mobil temassız ödemelerde artış görmemiz ise olası.

troyodeme.com

 /TroyOdeme

 /troyodeme

 /troy_odeme